

Kontrollutvalget i Farsund
v/Agder Sekretariat
Boks 120
4491 Kvinesdal

Dato: 05.06.2018
Vår ref: 295/18 - F18-02-069

Prosjektplan forvaltningsrevisjon – «Forebygging av rusproblemer blant ungdom i Farsund kommune»

Bakgrunn og formål

Kontrollutvalget bestilte i møte 23.04.2018 gjennomføring av en forvaltningsrevisjon med tema rusforebygging rettet mot ungdom i Farsund kommune. Prosjektet er prioritert i kommunens plan for forvaltningsrevisjon for 2016 – 2019, vedtatt av kommunestyret den 20.10.2016.

Formålet med prosjektet vil være å undersøke i hvilken grad kommunen arbeider for å forebygge misbruk av rusmidler blant ungdom i Farsund. Etter offentlige myndigheters definisjon anses rusmiddel som ethvert kjemisk stoff som påvirker sentralnervesystemet slik at personen opplever endring i psykiske og kroppslige funksjoner. Denne definisjonen omfatter både lovlige rusmidler (alkohol og vanedannende legemidler), og ulovlige rusmidler (narkotika) som blant annet cannabis, amfetamin, heroin og kokain.¹

Forebygging skal bidra til å hindre at rusproblemer oppstår og utvikler seg. Forebygging består av både tilgjengelighetsreduksjon og etterspørselsreduksjon. Rusforebygging er dermed et felt med mange kontaktpunkter og mange aktører. Det viktigste forebyggende arbeidet skjer i nærmiljøet og i kommunene.² I forbindelse med forebygging snakkes det ofte om «tidlig innsats» og «tidlig intervensjon». Det vil si at en skal sette inn forebyggende tiltak tidlig i forhold til alder, men også i en tidlig fase i en problemutvikling. Å satse på forebyggende arbeid kan være utfordrende av spesielt to årsaker: resultatene må ofte sees i et langsiktig perspektiv og de er vanskelig å måle – da det er umulig å måle det som ikke skjer.

Forebyggende arbeid mot rusmisbruk er særlig viktig blant barn og ungdom. Ungdomstiden er en særlig sårbar periode for å utvikle rusproblemer, og en tidlig rusdebut er forbundet med økt

¹ https://www.politi.no/rad_fra_politiet/narkotika/mistanke_om_misbruk/Tema_56.xml

² «Rusforebygging», Helse- og omsorgsdepartementet, 2013. <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/psykisk-helse/innsikt/forebygging/id439358/>

Hovedkontor

Flekkefjord
Kirkegaten 50
4401 Flekkefjord
Telefon 47 25 47 20
E-post: post@komrev-vest.no
Org.nr: 974 783 169MVA

Avdelingskontorer

Lyngdal
Postboks 353
4577 Lyngdal
Telefon 38 33 41 92 / 97

Mandal
Postboks 905
4509 Mandal
Telefon 99 30 22 38

risiko for negative konsekvenser, både på kort og på langt sikt. Allerede i ungdomstiden ser man en klar sammenheng mellom tidlig rusdebut, rusproblemer og psykiske vansker. Den som ruser seg kan i tillegg få akutte skader (på grunn av ulykker), og livsvarig helsemessige konsekvenser pga. langvarig bruk av rusmidler. Videre vil rus være vanskelig å kombinere med skolegang og utdanning. Rus vil også ha særlig store konsekvenser i starten av yrkeskarrieren, da misbruk kan gjøre det vanskelig å komme seg inn i arbeidslivet.

Problemstilling

Revisjonen foreslår følgende hovedproblemstilling for prosjektet:

I hvilken grad arbeider kommunen for å forebygge misbruk av rusmidler blant barn og ungdom i Farsund?

I undersøkelsen kan følgende spørsmål være aktuelle:

- *Hvordan kartlegger kommunen rusmisbruk blant barn og ungdom?*
- *Har kommunen utarbeidet og iverksatt tilstrekkelige planverk og tiltak for å forebygge misbruk av rusmidler blant barn og ungdom?*
- *I hvilken grad samordnes forebyggende tiltak fra ulike aktører i Farsund?*
- *Hvordan evalueres kommunens eget arbeid med rusforebygging for barn og ungdom?*

Avgrensning

Prosjektet tar sikte på å vurdere i hvilken grad kommunen gjennomfører et tilstrekkelig arbeid for å forebygge misbruk av lovlige og ulovlige rusmidler blant barn og ungdom. Prosjektet vil derfor ikke omhandle rusforebyggende arbeid rettet mot andre målgrupper. Rapporten vil heller ikke omhandle rusomsorgen og rehabilitering, da dette vurderes som et eget tema.

Rapporten vil omhandle skjenkebevillinger og kontroll av skjenkesteder, men vil ikke ta for seg salgsbevilling og kontroll av øvrige salgssteder for alkohol. Det viktig å bemerke at prosjektet ikke tar sikte på å gi en vurdering av kommunestyrets vedtak relatert til alkohol- og rusforebygging, da dette området ligger utenfor revisjonens mandat. I prosjektet vil det heller ikke være et mål å vurdere kommunens behandling av enkeltsaker.

Analyser, vurderinger, konklusjoner og anbefalinger vil bygge på den informasjon som mottas i arbeidet.

Revisjonskriterier

Revisjonskriteriene er de normer og standarder som er relevante for det området som skal undersøkes i en forvaltningsrevisjon. Kriteriene fastsettes vanligvis ut fra relevant lovverk, politiske vedtak, føringer, retningslinjer og anerkjent teori.

Ved gjennomføringen av dette prosjektet kan følgende kilder til revisjonskriterier være aktuelle:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Lov om helsetjenester i kommunene (helse- og omsorgstjenesteloven).
- Lov om omsetning av alkoholholdig drikk mv. (alkoholloven).
- Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (opplæringslova).
- Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. 2005-06-08 nr. 538.
- Rundskriv Q-16/2013 «Forebyggende innsats for barn og unge».
- Veileder for kommunal rusmiddelpolitisk handlingsplan. Sosial- og helsedirektoratet (04/2006)

Ytterligere revisjonskriterier vil kunne bli lagt til under gjennomføringen av prosjektet. Disse vil hovedsakelig utledes fra:

- Anerkjent teori og forskning.
- Kommunens mål, planer og føringer for rusforebygging.

Metode

Forvaltningsrevisjonen vil bli gjennomført i henhold til krav fastsatt i kommuneloven § 78, forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner og RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Revisjonen vil i hovedsak benytte seg av dokumentanalyse og intervjuer med aktuelle ansatte i kommunen. Når det gjelder involvering av barn og ungdommer ser vi for oss å benytte data fra siste Ungdataundersøkelsen.³ Ved behov vil revisjonen gjennomføre eventuelle spørreundersøkelser blant ungdomsskoleelever i Farsund og andre relevante målgrupper.

Ressurser og tidsplan

Prosjektet vil bli gjennomført av forvaltningsrevisor Sébastien M. Hille. Revisjonssjef Irene Loka er oppdragsansvarlig for prosjektet.

Prosjektets omfang anslås gjennomført innenfor et timeforbruk på inntil 360 timer. Avhengig av effektiv mottak av dokumentasjon tas det sikte på å legge frem endelig rapport i januar/ februar 2019.

Med hilsen

Elektronisk signatur

Irene Loka
Revisjonssjef

³ Ungdata er et kvalitetssikret og standardisert spørreundersøkelse rettet mot elever på ungdomsskole og videregående skole. Undersøkelsen innebærer at skoleelever svarer anonymt på spørsmål om ulike sider ved livet sitt. Undersøkelsen foregår i skoletiden og gjennomføres elektronisk. Ungdata dekker helheten i ungdoms liv og omfatter et bredt spekter av temaområder (foreldre og venner, skole, lokalmiljø, fritidsaktiviteter, helse og trivsel, rusmiddelbruk, risikoførelse og vold). Resultatene avgis både på landsbasis og for hver kommune.